

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มน้ำลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยทำการวิจัยในปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการศึกษาโดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. เทคนิคการแปลความหมายคะแนน

ตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มน้ำลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ใน 4 โรงเรียนคือ โรงเรียนดงตาลวิทยา โรงเรียนโคกลำพาน โรงเรียนวัดไคใหญ่ และโรงเรียนวัดบ้านคาบ จำนวน 9 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 248 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงตาลวิทยา โรงเรียนโคกลำพาน โรงเรียนวัดไคใหญ่ และโรงเรียนวัดบ้านคาบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 248 คน ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ตรวจสอบความตรงและความเที่ยง ของแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง กำหนดกลุ่ม

ตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง ครั้งที่ 1 จำนวน 96 คน เป็นการ Try Out ครั้งที่ 2 จำนวน 152 คน กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครชชี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบความตรงและความเที่ยง ของแบบสังเกต พฤติกรรมมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากนักเรียนโรงเรียนคงตาลวิทยา ม. 3/2 ม.3/4 ม.3/6 ห้องละ 5 คน กับผู้สังเกตห้องละ 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ แบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมมีนิสัยรักการอ่าน และความสนใจในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ของนักเรียน มีการดำเนินงานพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพโดยสรุปดังนี้

2.1 การพัฒนาและคุณภาพของแบบประเมิน

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาเอกสารและจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิใน โรงเรียนคงตาลวิทยา รายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิดังภาคผนวก ก

2.1.3 ร่างแบบประเมิน ซึ่งเป็นแบบรายงานตนเอง ในรูปของมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบบลิเคอร์ท แบ่งเป็น 3 ตอน คือ การประเมินนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ตอนที่ 2 การประเมินความใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ และตอนที่ 3 การประเมินความสามารถในการใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาของผู้เรียน

2.1.4 นำร่างแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความสอดคล้อง ของข้อความกับตัวบ่งชี้ (IOC) อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00

2.1.5 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน และเพื่อกำหนดเวลาที่ให้นักเรียนทำแบบประเมิน ซึ่งพบว่า นักเรียนทั้งสองคนทำเสร็จในเวลา 40 นาที

2.1.6 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้เป็นที่เข้าใจสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปทดลองใช้กับนักเรียน 96 คน นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยง ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ส่วนค่าความเที่ยงของตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.90 0.90 และ 0.68 ตามลำดับ และพบว่า เมื่อจำนวนนักเรียนมากขึ้น มีผู้ทำเสร็จโดยใช้เวลาอยู่ในช่วง 40 – 60 นาที โดยส่วนมากใช้เวลา 60 นาที ดังนั้นจึงกำหนดเวลาให้นักเรียนตอบแบบประเมินเป็น 1.00 ชั่วโมง

2.1.7 นำแบบประเมินที่จัดทำเป็นรูปเล่มไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 และมีค่าความเที่ยงของแบบประเมินตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็น 0.73 0.80 และ 0.65 ตามลำดับ

2.2 การพัฒนาและคุณภาพของแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนิสัยรักการอ่านและความสนใจในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ของนักเรียน

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาเอกสารและจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนดงตาลวิทยา รายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิดังภาคผนวก ก

2.2.3 ร่างแบบสังเกต ในรูปของการบันทึกพฤติกรรม 3 ระดับ

2.2.4 นำร่างแบบสังเกตไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความสอดคล้อง ของข้อความกับตัวบ่งชี้ (IOC) เท่ากับ 1.00 รายละเอียดผู้เชี่ยวชาญดังภาคผนวก ก

2.2.5 จัดพิมพ์แบบสังเกต (ฉบับร่าง) ดำเนินการแนะนำให้ความรู้แก่ผู้สังเกตเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้สังเกตก่อนที่จะไปสังเกต การสังเกตครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะนักเรียนโรงเรียนดงตาลวิทยาเป็นผู้สังเกตนักเรียนที่เรียนในห้องเดียวกัน เพราะผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงตาลวิทยาทุกห้องเรียน การที่เลือกนักเรียนเป็นผู้สังเกต เพราะเป็นการสังเกตในระยะเวลา 2 สัปดาห์ โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตทราบว่ามีการสังเกตอยู่ในห้องเดียวกัน นักเรียนในห้องเดียวกันจะเรียนด้วยกันเป็นส่วนมาก สำหรับผู้วิจัยจะเข้าสอนเพียงสัปดาห์ละ 2 คาบ ระบบการเรียนในโรงเรียนเป็นระบบการเปลี่ยนห้องเรียนไปพบผู้สอน ครูประจำชั้นจะพบนักเรียนสัปดาห์ละ 1 คาบ

2.2.6 นำแบบสังเกต และ บันทึกพฤติกรรม มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัวไปทดลองใช้สังเกต กับนักเรียน จำนวน 15 คน โดยนักเรียนสังเกตนักเรียน ใช้นักเรียน ม.3/2 ม.3/4 ม.3/6 ห้องละ 5 คน กับผู้สังเกตห้องละ 3 คน ในระยะเวลา 2 สัปดาห์

2.2.7 ตรวจสอบความเที่ยงแบบสังเกต โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.89 และ ตรวจสอบความเที่ยงแบบสังเกต ของเกณฑ์การให้คะแนนด้วยการหาความสัมพันธ์ ระหว่างผลการสังเกตนักเรียน 5 คน ของนักเรียนผู้สังเกต 3 คน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ได้ค่าความเที่ยงเกณฑ์การให้คะแนนของผู้สังเกต 3 ห้อง คือ ม.3/2 ม.3/4 และ 3/6 เท่ากับ 0.83 0.76 และ 0.91 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงของแบบประเมิน จาก สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.2 ขออนุญาตทำการวิจัยจากหน่วยงาน โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจาก สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนคงตาลวิทยา โรงเรียนวัดบ้านคาบ โรงเรียนวัดโคไใหญ่ และ โรงเรียนโคกลำพาน จังหวัดลพบุรี (ดังแสดงในภาคผนวก ข)

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 นำแบบประเมิน ไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 (Try Out) กับนักเรียนจำนวน 96 คน และ ทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบประเมิน และ นำแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ม.3/2 ม.3/4 ม.3/6 นักเรียนที่ถูกสังเกตห้องละ 5 คน รวม จำนวน 15 คน มีนักเรียนสังเกตห้องละ 3 คน รวม 9 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกต

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การหาความตรง (Validity) ของเครื่องมือแต่ละฉบับโดยวิธีการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (วรรณดี แสงประทีปทอง 2544:230-231) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้อง
R แทนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2 การคำนวณค่าความเที่ยงของแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง และ แบบสังเกตพฤติกรรมมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (วรรณดี แสงประทีปทอง 2544:239-240)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ α แทนค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทนค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S_x^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

4.3 การหาค่าความเที่ยงของเกณฑ์การให้คะแนน ของแบบสังเกตพฤติกรรมมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ใช้สูตร การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2546: 72) ดังนี้

$$r_u = 1 - \frac{MS_E}{MS_s}$$

เมื่อ r_u แทนความเที่ยงของผู้สังเกตเฉลี่ย

MS_s แทนความแปรปรวนของคะแนนนักเรียน

MS_e แทนความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน

$$MS_s = \frac{SS_s}{N-1}$$

$$SS_s = \frac{N \sum T^2 - (\sum T)^2}{KN}$$

K แทนจำนวนผู้สังเกต และ N แทนจำนวนนักเรียน

$$MS_e = \frac{SS_e}{(K-1)(N-1)}$$

$$SS_e = SS_T - SS_R - SS_s$$

$$SS_T = \sum X^2 - \frac{(\sum T)^2}{KN}$$

$$SS_R = \frac{K \sum R^2 - (\sum T)^2}{KN}$$

$$\sum T = \sum R$$

5. เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

เมื่อตรวจให้คะแนนจากการตอบแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาแปลความหมายดังเกณฑ์
ต่อไปนี้

5.1 เกณฑ์การแปลความหมายแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ฉบับที่ 1 แบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้
ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยคิดจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน
ดังแสดงในภาคผนวก จ

5.2 เกณฑ์การแปลความหมายแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ฉบับที่ 2 แบบสังเกต และบันทึกพฤติกรรม มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว โดยคิดจากคะแนนเต็ม 100 ดังแสดงในภาคผนวก จ

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนของแบบประเมิน และแบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ

ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
ผู้เรียนต่ำกว่า ร้อยละ 50 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ การพิจารณา	ผู้เรียนระหว่างร้อยละ 50- 74 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ การพิจารณา	ผู้เรียนระหว่างร้อยละ 75- 89 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ การพิจารณา	ผู้เรียนร้อยละ 90 ขึ้นไป มีคุณลักษณะ ตามเกณฑ์การพิจารณา

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 25)

ตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รัก การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ 3

แบบประเมินที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือ 2 แบบ คือ แบบประเมิน และแบบสังเกต ด้วยเหตุผลดังนี้

1. แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ

เป็นเครื่องมือวัดที่สามารถใช้ได้กับกลุ่มบุคคลจำนวนมากได้ โดยที่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนทุกแง่มุมของเหตุการณ์ในเวลาที่เหมาะสมได้ดีกว่าเครื่องมือชนิดอื่น ๆ

2. แบบสังเกต

เนื่องจากแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นั้น เป็นแบบประเมินที่ใช้การรายงานตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้แบบสังเกตซึ่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้ประเมิน หรือผู้อื่นที่มีใช้ผู้ที่ถูกประเมิน เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้สนใจได้นำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของนักเรียน โดยให้ผู้อื่น เช่น ผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน หรือเพื่อนนักเรียนเป็นผู้ประเมิน โดยกำหนดกรอบในการประเมินทักษะเดียวกับแบบประเมินตนเอง แต่มีข้อกระทงที่สั้นกว่า และมีระดับการ

ประเมินเพียง 3 ระดับ เพื่อให้ง่ายและเหมาะสมต่อการใช้ในการสังเกต ให้ได้ข้อมูลที่สามารถยืนยันคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการประเมินตนเองของผู้ถูกประเมิน แบบสังเกตนี้ อาจใช้ร่วมกับแบบประเมิน หรืออาจใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นระยะ ๆ ในระหว่างภาคการศึกษา เพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนโดยผู้ประเมินต่างกันได้

รายละเอียดในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้

1 การพัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ฉบับที่ 1 แบบประเมิน

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานพัฒนาเครื่องมือฉบับนี้ ดังนี้

1.1 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) และให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต {(มาตรา 8 (1) (3)} (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2543:9,11)

การศึกษามาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแสวงหาความรู้ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 21) ได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2548 : 24) ได้ปรับปรุงตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 6 ซึ่งได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว
- 2) ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 3) ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

1.2 นิยาม การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรักการเรียนรู้ และ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ดังที่นำเสนอในส่วนิยามศัพท์ในบทที่ 1

1.3 นำตัวบ่งชี้ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มาจัดทำเป็นตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับนิยาม ดังแสดงในภาคผนวก ก

1.4 นำตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรมที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น มาให้คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในโรงเรียนคงตาลวิทยา ที่ผู้วิจัยสอนอยู่ ดำเนินการวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับนิยามและปรับปรุงภาษาให้ถูกต้องชัดเจนไม่กำกวม โดยใช้วิธี Focus Group ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิมีประสบการณ์การทำงานในด้านการประกันคุณภาพ การวัดผล และการเรียนการสอน จำนวน 10 ท่าน (ดังแสดงในภาคผนวก ก) ผลการพิจารณาจากกลุ่ม ได้ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรมที่ปรับปรุงใหม่ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว
ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรมของผู้เรียน ที่ได้จากกลุ่มมีดังนี้

- 1) อ่านหนังสือเรียน วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือ หนังสืออื่น ๆ เป็นประจำ
- 2) เล่าเรื่องที่อ่านหรือฟังได้
- 3) สรุปประเด็นของเรื่องที่อ่านหรือฟังได้
- 4) มีการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน การฟัง
- 5) ชอบซักถามเพิ่มเติมในสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่าน
- 6) ชอบค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่าน
- 7) สามารถตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติมจากการอ่านได้
- 8) แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรมผู้เรียนที่ได้จากกลุ่ม

- 1) เอาใจจดจ่อในขณะที่ศึกษาเล่าเรียน (ตั้งใจ)
- 2) ได้รับความรู้ การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน ไม่ปล่อยปละ

ละเลย

- 3) ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ด้วยความกระตือรือร้น
- 4) มีการให้ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มีหลักการ
- 5) มีความสามารถในการจดบันทึกความรู้ และประสบการณ์ได้อย่างเป็นระบบ
- 6) มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ หรือสร้างสิ่งใหม่ ๆ
- 7) เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร และผลิตองค์ความรู้ได้
- 8) ชอบแก้ปัญหา พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา
- 9) รู้จักตนเองโดยบอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้
- 10) ยอมรับและมีการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเมื่อมีผู้ให้คำแนะนำ

- 11) ขอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
 - 12) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น
 - 13) นำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรมผู้เรียนที่ได้จากกลุ่ม

- 1) เข้าห้องสมุดในสถานศึกษา เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เมื่อมีเวลาว่าง
- 2) มีการสืบค้นจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน อินเทอร์เน็ต ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
- 3) รับฟัง ความรู้ สารคดี และ ข้อมูลข่าวสารจาก จาก วิทยุ หรือ โทรทัศน์ เป็นประจำ
- 4) ขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ๆ ในด้านการเรียน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนได้

1.5 เขียนข้อคำถามของแบบประเมิน ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดน้ำหนัก ดังตารางที่ 3.2 - 3.4 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
1. อ่านหนังสือเรียน วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือ หนังสืออื่น ๆ เป็นประจำ	1. อ่านหนังสือเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ เพื่อทบทวนบทเรียน	1
	2. อ่านหนังสือพิมพ์	2
	3. อ่านวารสาร หรือ นิตยสาร หรือหนังสือการ์ตูน หรือหนังสือบันเทิงอื่น ๆ	3
2. เล่าเรื่องที่อ่านหรือฟังได้	1. นำเรื่องที่อ่านแล้วมาสนทนาให้เพื่อนหรือผู้อื่นฟัง	4
	2. นำเรื่องที่ได้ฟังจากครู หรือผู้มีความรู้ มาสนทนา ให้เพื่อนหรือผู้อื่นฟัง	5
	3. นำเรื่องที่ได้ฟังจากโทรทัศน์ วิทยุ มาสนทนา ให้เพื่อนหรือผู้อื่นฟัง	6

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
3. สรุปประเด็นของเรื่อง ที่อ่านหรือฟังได้	1. อ่านหนังสือเรียนแล้ว มีการสรุปประเด็น เพื่อไว้ทบทวนก่อนสอบ	7
	2. สรุปเรื่องที่อ่านจากหนังสืออื่น ๆ โดย การเขียนบันทึกไว้	8
	3. เมื่อได้ฟังการบรรยายความรู้ต่าง ๆ แล้ว สรุปประเด็นความรู้ที่สำคัญ ๆ ไว้ ในสมุด	9
4. มีการจดบันทึกข้อมูลที่ได้ จากการอ่าน การฟัง	1. จดบันทึกเรื่องที่เป็นประโยชน์จากการอ่าน ไว้ในสมุด	10
	2. เมื่อฟังข่าว หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ จาก วิทยุ โทรทัศน์ ข้าพเจ้าจดบันทึกเรื่อง ที่เป็นประโยชน์ไว้ในสมุดบันทึก	11
5. ชอบซักถามเพิ่มเติมในสิ่งที่ ได้ฟังได้อ่าน	1. ข้าพเจ้าถามคุณครู หรือผู้รู้ เมื่ออ่าน เรื่องต่าง ๆ แล้วเกิดความไม่เข้าใจ	12
	2. ข้าพเจ้าถามคุณครู หรือผู้รู้ เมื่อฟัง การอธิบายเรื่องต่าง ๆ แล้วเกิด ความไม่เข้าใจ	13
6. ชอบค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่ ได้ฟังได้อ่าน	1. เมื่ออ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจในเรื่อง ที่อ่าน ข้าพเจ้าจึงไปค้นคว้าเพิ่มเติม	14
	2. เมื่อข้าพเจ้าเรียนกับคุณครูแล้ว ข้าพเจ้า มีความสนใจเรื่องนั้นเพิ่มมากขึ้น จึงไปค้นคว้าเพิ่มเติม	15
	3. เมื่อฟังข่าว หรือสาระความรู้ต่าง ๆ จาก วิทยุ โทรทัศน์ แล้วมีความสนใจ เรื่องนั้นเพิ่มมากขึ้น จึงไปค้นคว้าเพิ่มเติม	16

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
7. สามารถตั้งคำถามเพื่อ ค้นหาเพิ่มเติมจาก การอ่านได้	1. เมื่อไปอ่านค้นหาความรู้เพิ่มเติม ข้าพเจ้า ตั้งคำถามจากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปค้นหา ต่อไป	17
	2. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำรายงาน ข้าพเจ้า อ่านเรื่องที่ต้องทำรายงาน และตั้งคำถาม เพื่อไปค้นหาให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์	18
8. แสวงหาข้อมูลจากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา	1. ข้าพเจ้าศึกษาความรู้จากป้ายความรู้ต่าง ๆ ที่ติดภายในโรงเรียน เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา ต่าง ๆ ต้นไม้ เป็นต้น	19
	2. ข้าพเจ้าไปศึกษาความรู้จากผู้ที่มีความรู้ ในบ้าน หรือท้องถิ่นใกล้บ้าน ใกล้ โรงเรียน เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ จักสาน จับปลา ทำอาหาร งานบ้าน ซ่อมแซม อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น	20

ตารางที่ 3.3 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม ผู้เรียน	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
1. เอาใจจดจ่อในขณะที่ ศึกษาเล่าเรียน (ตั้งใจ)	1. ขณะเรียนหรืออ่านหนังสือ ข้าพเจ้าตั้งใจ มีใจจดจ่ออยู่กับการเรียนการอ่าน	1
	2. ขณะเรียนข้าพเจ้านำงานวิชาอื่นมาทำ	2
2. ได้รับความรู้ รับ การฝึกอบรม รับ การฝึกปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน ไม่ปล่อยปละละเลย	1. ขณะเรียนคุณครูให้ทำกิจกรรมใด ๆ ก็ทำด้วยความตั้งใจ และมีความสุข	3
	2. เมื่อครูสั่งการบ้าน หรือให้ทำงาน ข้าพเจ้ารีบทำทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ถ้าไม่เข้าใจ ทำไม่ได้ ก็มาถามเพื่อน หรือครู	4
3. ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ด้วย ความกระตือรือร้น	1. ข้าพเจ้ารีบส่งงานหรือการบ้าน ให้ตรงเวลา	5
	2. การจัดกิจกรรมที่โรงเรียน ข้าพเจ้า รีบไปร่วมกิจกรรม	6
4. การให้ความคิดเห็นอย่าง มีเหตุผล มีหลักการ	1. ความคิดเห็นของข้าพเจ้ามีเหตุผล และเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน กลุ่ม	7
5. มีความสามารถใน การจดบันทึกความรู้ และประสบการณ์ได้ อย่างเป็นระบบ	1. ข้าพเจ้าจดความรู้ที่เรียน และที่ศึกษา ค้นคว้า โดยแยกเป็นวิชาต่าง ๆ ไว้ในสมุดบันทึก	8
6. มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ หรือสร้างสิ่งใหม่ ๆ	1. เมื่อครูให้ทำรายงาน วาดภาพ บรรยายภาพ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ข้าพเจ้าทำได้แปลกกว่าเพื่อน	9

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
7. เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร และผลิตองค์ความรู้ได้	1. เมื่อพบสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ข้าพเจ้าสามารถ นำความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ มาใช้แก้ปัญหาได้	10
8. ชอบแก้ปัญหา พยายามหา วิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา	1. เมื่อเรียนหรือทำงานกลุ่มแล้วมีปัญหา ข้าพเจ้าเลิกทำงานนั้นทันที	11
9. รู้จักตนเองโดยบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้	1. บอกสิ่งที่ดีและไม่ดีของตนเองได้	12
10. ยอมรับและมีการแก้ไข ข้อบกพร่องของตนเอง เมื่อมีผู้ให้คำแนะนำ	1. ข้าพเจ้านำสิ่งที่คิดมาพัฒนาตนเอง หรือนำสิ่งที่ไม่คิดมาปรับปรุงตนเอง	13
	2. เมื่อผู้แนะนำในส่วนที่ต้องพัฒนา หรือปรับปรุง ข้าพเจ้าสามารถ นำมาพัฒนาตนเองได้	14
	3. นำสิ่งที่ดีของเพื่อนมาเป็นตัวอย่าง ในการปรับปรุงตนเอง	15
	4. ถ้าเพื่อนแนะนำสิ่งที่ควรปฏิบัติ ข้าพเจ้านำมาพิจารณาและปรับ ให้เหมาะสมกับตนเอง	16
11. ยอมรับฟังความคิดเห็น ผู้อื่น	1. ในการทำงานกับเพื่อน ข้าพเจ้า รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	17
12. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับผู้อื่น	1. เมื่อทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการอภิปรายกับเพื่อน	18
	2. ในขณะที่ทำงานข้าพเจ้านำความรู้ หรือ ประสบการณ์ที่มีมาแลกเปลี่ยนกับ เพื่อน เพื่อให้ได้งานที่มีรูปแบบ สร้างสรรค์ใหม่	19

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
13. นำประสบการณ์ การเรียนรู้มาใช้ ประโยชน์ใน การดำเนินชีวิต ประจำวัน	1. ข้าพเจ้านำประสบการณ์จากการเรียน มาใช้ในการพัฒนาตนเอง เช่น การรักษา ร่างกาย การเลือกรับประทานอาหารที่มี ประโยชน์ การออกกำลังกาย การสวดมนต์ไหว้พระ เป็นต้น	20
	2. ข้าพเจ้านำประสบการณ์จากการเรียน มาใช้ในการช่วยเหลือผู้ปกครอง เช่น ประหยัด เก็บออม ช่วยทำงานบ้าน ทำความสะอาด พุดจาไ้เพราะ เป็นต้น	21
	3. ข้าพเจ้านำประสบการณ์จากการเรียน มาใช้ในการช่วยเหลือโรงเรียน เช่น ทำเวรห้องเรียน เวิร์บริการสังคม รักษาความสะอาด ทิ้งขยะลงถังขยะ ไม่ขีดเขียน โต๊ะเก้าอี้ ไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น	22
	4. ข้าพเจ้านำประสบการณ์จากการเรียน มาใช้ในการช่วยเหลือชุมชน เช่น รักษาความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ทิ้งขยะ ลงถังขยะ ไม่ขีดเขียนสถานที่ต่าง ๆ ไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น	23

ตารางที่ 3.4 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและ
ภายนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
ผู้เรียน		
1. เข้าห้องสมุดในสถานศึกษา เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เมื่อมีเวลาว่าง	1. ข้าพเจ้าใช้บริการห้องสมุด โรงเรียน ในการค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ เมื่อมีเวลาว่าง	1
	2. ข้าพเจ้าใช้บริการห้องกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ในการค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ เมื่อมีเวลาว่าง	2
2. รับฟัง ความรู้ สารคดี และ ข้อมูลข่าวสารจาก จาก วิทยู หรือโทรทัศน์ เป็นประจำ	1. ข้าพเจ้า ดู ฟัง ข่าว จากโทรทัศน์ หรือวิทยุ	3
	2. ข้าพเจ้า ดู ฟัง รายการสารคดีต่าง ๆ จากโทรทัศน์ หรือวิทยุ	4
3. มีการสืบค้นจาก แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน อินเทอร์เน็ต ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	1. ข้าพเจ้าใช้บริการห้องสมุดของหมู่บ้าน หรือที่อ่านหนังสือหมู่บ้าน หรือ ห้องสมุดประชาชน ในการค้นคว้า ความรู้ต่าง ๆ เมื่อมีโอกาส	5
	2. ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ	6
	3. ข้าพเจ้าไปขอความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ จาก ผู้รู้ ใกล้เคียงบ้าน หรือใกล้โรงเรียน เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ จักสาน จับปลา ทำอาหาร งานบ้าน ซ่อมแซม อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น	7
	4. ข้าพเจ้าศึกษาความรู้ทางศาสนา หรือ ไปปฏิบัติศาสนพิธีที่วัดใกล้บ้าน หรือที่บ้าน เช่น การใส่บาตร การทำบุญวันพระ การทำบุญบ้าน การเวียนเทียน เป็นต้น	8

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
	5. ข้าพเจ้าศึกษาความรู้เพิ่มเติมใน ด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ในชุมชน ใกล้บ้าน เช่น ปัญหาขยะ ฟุ่ม ควัน ยาม่าแมลง การใช้สารเคมี น้ำเสีย เป็นต้น	9
	6. ข้าพเจ้าศึกษาความรู้เพิ่มเติมในด้านอาชีพ การเกษตร ในชุมชนใกล้บ้าน เช่น ทำนา ทำสวน ปลูกพืช จับปลา เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	10
	7. ข้าพเจ้าศึกษาความรู้เพิ่มเติมในด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ในชุมชนใกล้บ้าน เช่น จักสาน ดนตรีไทย กลองยาว อาหารไทย โขนพากย์ สานพัด เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เป็นต้น	11
4.ขอความช่วยเหลือจาก บุคคลอื่น ๆ ในด้าน การเรียนรู้ และ แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ ประกอบการเรียนได้	1. ข้าพเจ้าขอความช่วยเหลือจากครู บรรณารักษ์เมื่อค้นหาหนังสือไม่พบ	12
	2. ข้าพเจ้าขอให้เพื่อนอธิบาย เรื่องที่เรียน หรือการใช้สื่อต่าง ๆ ไม่เข้าใจ	13
	3. ข้าพเจ้าขอให้ครูอธิบาย เรื่องที่เรียน หรือใช้สื่อต่าง ๆ ไม่เข้าใจ	14
	4. ข้าพเจ้าให้คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ญาติ เพื่อนใกล้บ้าน อธิบายเรื่องต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสนใจ หรือไม่เข้าใจ	15

1.6 กำหนดระดับคุณภาพและเกณฑ์การให้คะแนน

1.7 การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ว่าครอบคลุมประเด็นที่ต้องการหรือไม่ โดยคัดเลือกพฤติกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นสอดคล้อง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50

ขึ้นไป ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2) จัดพิมพ์แบบประเมิน (ฉบับร่าง)

3) นำแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน จำนวน 96 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง นำผลที่ได้มา วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงครั้งที่ 1 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) เพื่อทบทวนข้อคำถามที่แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว และ กำหนดเวลาที่ต้องการทำแบบประเมินได้อย่างเหมาะสม

4) นำแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ไปทดลองใช้ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน โดยผู้วิจัยมอบหมายให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยง โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

1.8 จัดทำคู่มือการใช้ แบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำคู่มือการใช้แบบประเมิน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความเข้าใจกับผู้นำแบบประเมินไปใช้ในกระบวนการคิด และการพัฒนาแบบประเมิน เพื่อให้ผู้นำไปใช้ได้สามารถใช้แบบประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเที่ยงตรง นอกจากนั้น ยังได้กำหนดระดับคุณภาพของมาตรฐานค่าให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อให้ผู้ประเมินตนเอง สามารถใช้ในการประเมินตนเองได้ด้วยความเที่ยง และเชื่อถือได้

เนื้อหาในคู่มือประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเครื่องมือ

1.2 ลักษณะของเครื่องมือ

1.3 โครงสร้างของเครื่องมือ

1.4 คุณภาพของแบบประเมิน

1.5 วิธีการนำแบบประเมินมาใช้

1.6 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบประเมิน

1.7 เกณฑ์การแปลผลคะแนน

รายละเอียดของคู่มือแบบประเมินดังแสดงในภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบประเมิน นิสัรกรการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว
ของผู้เรียน

ข้อ ที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด ร้อยละ 80-100	มาก ร้อยละ 60-79	ปาน กลาง ร้อยละ 40-59	น้อย ร้อยละ 10-39	น้อย ที่สุด ร้อยละ 1-9	ไม่ได้ ปฏิบัติ
1	อ่านหนังสือเรียนหรือหนังสืออ่าน ประกอบต่าง ๆ เพื่อทบทวน บทเรียน บ่อย ๆ						
2	อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นประจำ						

2 การพัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ฉบับที่ 2 แบบสังเกต ดำเนินการดังนี้

2.1 ขั้นตอนการดำเนินการเหมือนกับการพัฒนาแบบประเมิน ฉบับที่ 1 ในข้อที่ 1.1-
1.5

2.2 คณะกรรมการงานประกันคุณภาพ โรงเรียนดงตาลวิทยา กำหนดตัวบ่งชี้ที่
ที่ 1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว นำมาจัดทำโครงสร้าง
ของแบบสังเกต โดยให้เหตุผลในการเลือกตัวบ่งชี้ที่ 1 เพราะผู้สังเกตสามารถสังเกตพฤติกรรมผู้
ถูกสังเกตได้ในโรงเรียน การสังเกตครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะนักเรียนโรงเรียนดงตาลวิทยาเป็นผู้
สังเกตนักเรียนที่เรียนในห้องเดียวกัน เพราะผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
ดงตาลวิทยาทุกห้องเรียน การที่เลือกนักเรียนเป็นผู้สังเกต เพราะเป็นการสังเกตในระยะเวลา 2
สัปดาห์ โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตทราบว่าผู้สังเกตอยู่ในห้องเดียวกัน นักเรียนในห้องเดียวกันจะ
เรียนด้วยกันเป็นส่วนมาก สำหรับผู้วิจัยจะเข้าสอนเพียงสัปดาห์ละ 2 คาบ ระบบการเรียนใน
โรงเรียนเป็นระบบการเปลี่ยนห้องเรียนไปพบผู้สอน ครูประจำชั้นจะพบนักเรียนสัปดาห์ละ 1 คาบ

เขียนข้อคำถามของแบบสังเกตตามที่กำหนดน้ำหนักของข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ
ดังตารางที่ 3.5 ดังนี้

ตารางที่ 3.5 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว

ตัวบ่งชี้เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมนักเรียน	ข้อคำถาม
1. อ่านหนังสือเรียน วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือหนังสืออื่น ๆ เป็นประจำ	1. อ่านหนังสือหรือทำงานที่ครูมอบหมายเป็นประจำ	1
2. เล่าเรื่องที่อ่านหรือฟังได้	1. แนะนำและอธิบายความรู้แก่เพื่อน	2
3. สรุปประเด็นของเรื่องที่อ่านหรือฟังได้	1. สรุปความรู้ให้เพื่อนเข้าใจง่าย ๆ	3
4. มีการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน การฟัง	1. เมื่ออ่านหนังสือแล้วมีการเขียนบันทึกข้อมูลต่าง ๆ 2. เมื่อฟังครูสอนมีการจดบันทึกในเรื่องที่สำคัญ	4 5
5. ชอบซักถามเพิ่มเติมในสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่าน	1. ถามครู หรือเพื่อน เมื่อฟังครูอธิบายไม่เข้าใจ 2. ถามครู หรือเพื่อน เมื่ออ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ	6 7
6. ชอบค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่าน	1. เข้าห้องสมุดอ่านหนังสือหรือค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติมที่ได้จากสิ่งที่ได้ฟัง	8
7. สามารถตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติมจากการอ่านได้	1. มีการเขียนคำถาม หรือสิ่งที่ต้องการค้นคว้า บันทึกไว้ก่อนที่ไปสืบค้น	9
8. แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	1. เข้าห้องสมุดหรือสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน เมื่อต้องการค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ	10

2.3 จัดทำคู่มือการใช้ แบบสังเกตการรักการอ่าน และความสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว

ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้แบบสังเกต ผนวกไว้ในคู่มือการใช้แบบสังเกต โดยมีวัตถุประสงค์และเนื้อหาในลักษณะเดียวกัน

2.4 การตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกต

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกต โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ว่าครอบคลุมประเด็นที่ต้องการหรือไม่ โดยคัดเลือกพฤติกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นสอดคล้อง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2) จัดพิมพ์แบบสังเกต (ฉบับร่าง) ดำเนินการแนะนำให้ความรู้แก่ผู้สังเกตเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้สังเกตก่อนที่จะไปสังเกต

3) นำแบบสังเกต และ บันทึกพฤติกรรม มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัวไปทดลองใช้สังเกต กับนักเรียน จำนวน 15 คน โดยนักเรียนสังเกตนักเรียนใช้นักเรียน ม. 3/2 ม.3/4 ม.3/6 ห้องละ 5 คน กับผู้สังเกตห้องละ 3 คน ในระยะเวลา 2 สัปดาห์

4) ตรวจสอบความเที่ยงแบบสังเกต โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) และ ตรวจสอบความเที่ยงแบบสังเกต ของเกณฑ์การให้คะแนนด้วยการหาความสัมพันธ์ ระหว่างผลการสังเกตนักเรียน 5 คน ของนักเรียนผู้สังเกต 3 คน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

2.5 จัดทำคู่มือการใช้ แบบสังเกต และ บันทึกพฤติกรรม มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว รวมในคู่มือการใช้แบบประเมิน ดังภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบสังเกต

แบบสังเกต และ บันทึกพฤติกรรม มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว

คำชี้แจง ให้กา / ในช่องระดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น			
รายการพฤติกรรม	บ่อยครั้ง	มีบ้างบางครั้ง	ไม่มีเลย
1. อ่านหนังสือหรือทำงานที่คร่อมอบหมาย ในเวลาว่าง			
2. แนะนำและอธิบายความรู้แก่เพื่อน			
3. สรุปความรู้ให้เพื่อนฟังและเข้าใจง่าย			